

Salacacs vārds

Nr. 3(3)

1996. gada 30. jūlijā
Iznāk divas reizes mēnesī

Laikraksts noavam, nākotnei, jūsu reklāmai un sludinājumiem

Atklāti...

Nabadzīgai zemei, kas vēlas kļūt demokrātiska, īpaši vajadzīga brīva žurnālistika. Taču nabags nevar būt brīvs. Mūsdienī Latvijā lasītājiem trūkst naudas, lai iegādātos presi, un žurnālistika Latvijā vēl nav pietiekami brīva.

«Salacacs Vārds» savā iepriekšējā numurā devās pie vecākajiem kolēģiem — citām Mazsalacas apkārtnes avīžēm un radio, lai uzzinātu, kā viņiem iet un kā viņi jūtas. Lai kaut mazliet arī pieskartos problēmai, ko risina «lielie brāļi» — Latvijas prese, TV un radio: — vai masu mediji, masu informācijas līdzekļi ir vai nav un vai tiem jābūt ceturtaļai varai.

Kam tad vispār kalpo prese? Kāds ir tās uzdevums?

Abrams Kļockins — Latvijas Mediju fonda prezidents — uzsver, ka ir divi uzdevumi:

— nodrošināt pārējo trīs, tātād oficiālo, varu darbības caurspīdīgumu, lai nekas nevarētu notikt bez sabiedrības ziņas,

— nodrošināt katram iedzīvotājam visu nepieciešamo informāciju, lai būtu pamats pēc būtības spriest par notiekošo valsti, novadā, pilsētā.

Salacacs krastos šī niša ir tukša, un izpildīt šos divus uzdevumus savā Mazsalacas pilsētā un apkārtnējo pagastu mērogā — tas ir nepieciešams. Bet kā to vislabāk izdarīt?

Dažam prese būtu pareiza, ja publicētu tikai pareizus, proti, tieši viņa domu un runu zelta graudus ar zelta spārnēm. Cits, kura viedoklis tādā gadījumā paliktu ārpusē, ieteic presi būt objektīvai un sniegt tikai informāciju, kas derētu itin visiem. Vislabāk — vilcienu kustības sarakstu, sporta sacīkšu rezultātus un laika prognozi, kas tomēr reizēm mēdz būt neprecīza.

Sabiedrību noteikti «iekustina» prese (tāpat arī radio, TV), bet vara tā diez vai ir. Tās uzdevums ir iemest akmens tādā mierīgā, miegainā diķī un tad cerēt, ka tur esošais ūdens vēl nav tik biezs, duļķains un netīrs, cerēt, ka no šī akmens kritiena diķī neradīsies tik vieni, kā paskaļš plunkšķis, bet gan pa miegaino ūdens virsmu sāks skrāudīt trīsas un veidosies skaisti un spēcīgi apli, kas pārvērtīsies tādās jaukās viļņos, kas sakustinās diķi, un tajā dzīvojošām zivīm, zvīņām un zivtelēm caur šo viļņošanos tiks pievadīts papildu skābeklis, kas uzlabos tā sastāvu un dzīvotspēju.

Preses uzdevums ir slavēt, pelt, pamācīt, palīdzēt uzzināt, arī kaitināt... Pats galvenais — atmodināt dzīvi.

Un, to darot, ļaut, un pat pieprasīt arī nopeltājiem, pamācītājiem un nokaitinātajiem atbildēt uz sev adresētajiem vārdiem. Taču, lai «grēkazi» varētu atbildēt, viņiem ir jādzird šie pārmetumi. Tāpēc atmetīsim šo nogaidīto nostāju — lai jau «izplēšas» bez manis!

Runāsim taču atklāti! Strīdēsimies! Vai tad jāatgādina, ka stridos dzīms patiesība, un pēc negaisa un zibeņiem gaisss vienmēr ir tik skaidrs!

Ari turpmāk cerot uz jūsu atsaucību —
Nelda Irbe

***** REDAKCIJAS SLEJA *****

Nu, nevar sacīt vienkārši: «Fui!»

Šeit — uz šīs zemes Salacacs krastos, zem šīs saules, mums visiem kopā jādzīvo, viens laiks mums kopā dots un atvēlēts.

Tad paskatīsimies, kādi ļaudis jau agrā rītiņā nāk rāpus ārā no pagalmiem un kaut kur dodas, bet vakarā, gar sienām turējamies, steberē mājās. Un labi, ka Mazsalacā visiem šiem ļaudīm laikam gan vēl ir mājās... Bet kā šajās «mājās» jūtas viņu sievas? Jā, dažreiz arī vīri (jo ne jau tikai vīri nodzeras), un kā šajās mājās jūtas viņu bērni? Vai tās vispār ir mājās kādam no viņiem un visiem kopā. Es diemžēl zinu vairākas dēlu mātes, kas uztur viņus par savu pensiju un kas no saviem puscūža dēliem savās sirmajās pucundienās dzird vienīgi draudus, un ne tikai — dabū arī «pa galvu natūrā». Lūk, par šiem cilvēkiem, par viņu ģimenēm mums visiem kopā jāpadošā. Varbūt mēģināsim sniegt roku? Pavilkt no dūksnāja ārā, ne tikai nosodīt.

Vajadzētu taču būt kādai organizācijai, kas ar to nodarbojas mūsu apkārtnē! Nu, kaut vai Dāmu komiteja kādā reliģiskā draudzē vai kāds pretalkohola klubs...

Cilvēks, kurš sporto, ir sportists, dzied vai dejo, spēlē teātri — pašdarbnieks, bet vai pārējie visi kopā arī piedalās un ir kaut vai skatītāji? Vai tikai nav tā noslāpojušas, ka sportists sporto, pašdarbnieks pašdarbniekojas, komunālo parādu parādnieks parādniekojas, bezdarbnieks bezdarbniekojas, alkoholiķis alkoholižējas, un katrs to dara savā

nodabā. Un tad, lūk, iznāk, ka kopā tas «neskan», iznāk tikai tāds «kaķu koris» pilsētas centrā, un nenotiek vis tā, kā tam jānotiek vienā jaukā novadā, bet iznāk, ka katrs sēž savā siltā ierēdņa vai deputāta vietniņā, un gandrīz nevienam nav nekā, ko pateikt saviem vēlētajiem, saviem cilvēkiem galu galā...

«Salacacs Vārds» savos informācijas meklējumos ir pieredzējis visādas atrunas. Ir dažas pašvaldības, kurās parasti «neviena nav». Bet vienā no apkārtnes pašvaldībām pat šausmās izdvesa, ka būšot jānodibina jauna štata vieta, kas sniedz informāciju visiem preses izdevumiem, — tad Rūjienas televīzija prasa, tad Mazsalacas radio, un beidzot, ak šausmas, «Salacacs Vārds» arī grib zināt un pastāstīt ļaudim, ko dara šie siltās un gaišās divstāvu celtnēs sēdošie ļaudis!

Bet, varbūt tomēr viņiem bez tās sēdēšanas un rakstīšanas tomēr radīsies arī vēl kaut kas, ko pateikt sava pagasta ļaudīm? Nu, laikam taču, lai vadītu, organizētu, izskaidrotu, viņi tajās paš (u)valdībās sēž. Un, zīniet, izrādās, Rīgā ir pat tāds departaments nodibināts — «Saikne ar pilsoni»! Tam ir pat iedalīti savi līdzekļi, un jācer, ka tie novadīti arī līdz pašvaldībām. Bet te nu «Salacacs Vārds» pilnīgi par velti (neatkarīgi ne no kādu fondu vai pašvaldību līdzekļiem) grib visu pastāstīt, kas ļaudis interesē, ko «runas viri lemj un saka», grib kustināt un lustināt... Vai tas mums

patīk vai nepatīk? Vai varbūt sacīsim — «kam tas galu galā ir vai būs izdevīgi?»

Pašlaik mūsu novada dzīve jau ir ieslidējusi tādā kā «atpūtas» industrijā, kura gan vēl nav radīta, bet it kā ir. Ir jau labi, ka Mazsalaca būs tūrisma pilsēta. Ir jau labi, ka notiek kultūras pasākumi dvēselei, čaklajām rokām, amatniekiem, sporta sacensības, kur, jācer, visās veselajās miesās mājā arī vesels gars. Bet, šķiet, pavissam aizmirsti ir ģimenes kultūras kopšanas pasākumi, darba tikumu audzināsi pasākumi (varbūt tagad galvenais nav vis darbs, bet peļņa un pelnīt ne vienmēr nozīmē strādāt!).

Vairāk vajadzētu runāt par sadzīves, morāles un arī amorālām lietām. Pavissam aizmirsta čīpa ar alkoholu... Pareizāk sakot, čīpa par alkohola pazudinātiem cilvēkiem. Nu, nevar viņus tā vienkārši pagrūst malā vai izlikties neredzam, novērsties un sacīt: «Fui!»

Paskatīsimies, kas ikdienā sēž uz tiem skaistajiem soliņiem centrā. Varbūt viņi tur nesēž tikai tāpēc, ka patīk, bet varbūt viņus neviens nekur negaida, vai varbūt vēl sliktāk — neviens negrib pat redzēt... Varbūt viņiem nav iespējas tikt laukā no savas vietas, saviem «draugiem». Ne jau iedzīvošanās kāres dēļ tiek apzāgti mazdārzīpi un pazūd žāvēties izkārtā izmagātā veļa. Nav dzirdēts, ka kāds zagtu neturo veļu. Varbūt kādam ir vajadzīga tieši šī tirā veļa un 30 santīmi maizei... vai krutkai!

V. Zālīte

Cik no nopelnītā paliek pašam?

Ja darba devējs darbinieka algošanai mēnesī izdod, piemēram, 138 latus, tad 38 latus no šīs summas paņem sociālais nodoklis, pāri paliek 100 lati. Atskaitot no tiem iedzīvotāju ienākuma nodokli (25% no summas, kas pārsniedz Ls 25), paliek 81 lats. Ar šo summu var doties uz veikalu. Tomēr nodokļu ķēde ar to vēl nav galā. Ieperkotics kases aparāts nežēligi atskaita vēl 18% no pirkuma summas jeb 14 latus un 58 santīmus (PVN). Tātad «taustāmu» preci par savu algu nopērkam tikai par 66 latiem un 42 santīmiem, kas ir krieto-

Ar algām neizceļamies

Pasaules bankas izdevumā «Transition» aprēķināts, ka Spānijas algu līmeni Latvija varētu sasniegt 2010. gadā, ja samaksu ik gadu palielinātu par 13,4%.

1995. gada nogalē Latvija algu ziņā apsteidza tikai NVS valstis.

Slovēnijā turpreti darba samaksa ir 3,3 reizes lielāka nekā Latvijā. Mūsu valstī šajā ziņā 2 reizes apsteidz arī pilsoņu karu pārcietusi Horvātija, Čehija un Polija. Igaunijā, Slovēnijā un Ungārijā darba samaksas līmenis attiecīgi 1,3; 1,6 un 1,7 reizes augstāks nekā Latvijā.

V. Ļuta («LA» 1996. 9. 07.)

Statistika

Mājsaimniecībā izlietotie ienākumi šā gada I ceturksnī samazinājušies par 5,1% salīdzinājumā ar pagājušo gadu.

I ceturksnī 12,3% mājsaimniecību nepietika līdzekļu pat pārtikas iegādei. Gajas iegāde samazinājusies par desmito daļu.

Jūnijā salīdzinājumā ar maiju preču cenas palielinājušās par 1,7%. Gada laikā preču cenas palielinājušās par 17,6%.

V. Ļuta («LA» 1996. 16. 07.)

*** PIRMS ... GADIEM MAZSALACĀ ***

Pēc Mazsalacas KN direktores Nellijas Nurmikas ierosinājuma šajā numurā aizsākam rubriku «PIRMS ... GADIEM MAZSALACĀ».

*** PIRMS 60 GADIEM MAZSALACĀ ***

**KINO IZRĀDES
MAZSALACAS NOVADĀ**

Ceļojošais skaņu kino, kuru vada rūjieniešiem pazīstamais bij. Ziemeļlatvijas teātra režisors Voldemars Abrams — apceļo visu Mazsalacas novadu. 22. un 23. jūlijā Vecates pag. namā rādīja latvju filmu «Dzimtene sauc un kara filmu «Pašaules karš», Mazsalacā izrādīs 29. jūlijā «Cigānu rapsodiju», bet 30. jūlijā «Valsts liesmās» («Rasputins — svētais velns»).

«Rūjienas Vēstnesis»
Nr. 239 1936. gada 24. jūlijā
rubrikā «Mazsalacas hronika»

Mazsalacas pilsētas diena

1996. gada 3. augustā

pl. 8.00	Augusta dienas gadatirgus Baznīcas ielā. Aicinām tirgotājus un pircējus.	studenti—praktikanti un darbinieki, pilsētas un novada kultūras darbinieki, firmu un iestāžu vadītāji un viesi no Igaunijas.
pl. 10.00	Sacensības ielu basketbolā. Ciņa par «Rameļa zemes» kausu Rūjienas ielā.	pl. 19.00 Kultūras nama drāmas ansambļa izrāde — Tijas Bangas «Septiņas vecmeitas» kultūras nama zālē.
pl. 12.00	Pilsētas centra laukumā dejo Naukšēnu pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs.	pl. 21.00 Lībiešu pilskalnā — valšu vakars. Pārsteigumi. Muzicē Igaunijas Testamā pūtēju orķestris, Mazsalacas—Burtnieku pūtēju orķestris, VIA «Pajūgi». Ieeja Ls 0,50. (Sportistiem ieeja brīva.)
pl. 13.30	Pilsētas centra laukumā spēlē Igaunijas Testamā pūtēju orķestris, dir. Reins Vendla; Burtnieku—Mazsalacas pūtēju orķestris, vad. Ričards Balodis, Jānis Bērziņš.	
pl. 16.00	Pilsētas kultūras namā diskusija «Kultūras situācija laukos šodien». Diskusijā piedalās kultūras nama bijušie	

Gaidām ikvienu no jums!

KONKURSS

**Ar gudru galou
oar visu...**

**Konkurss lieliem un maziem
novadniekiem**

Konkurss, kurā tu vari parunāties ar «Salacas Vārdu», asināt prātu, daudz uzzināt par visu ko un arī vinnēt naudas prēmiju. Tikš piešķirtas

- 2 pirmās vietas,
- 3 otrās vietas un
- 6 trešās vietas,

kā arī neskaitāmas veicināšanas balvas.

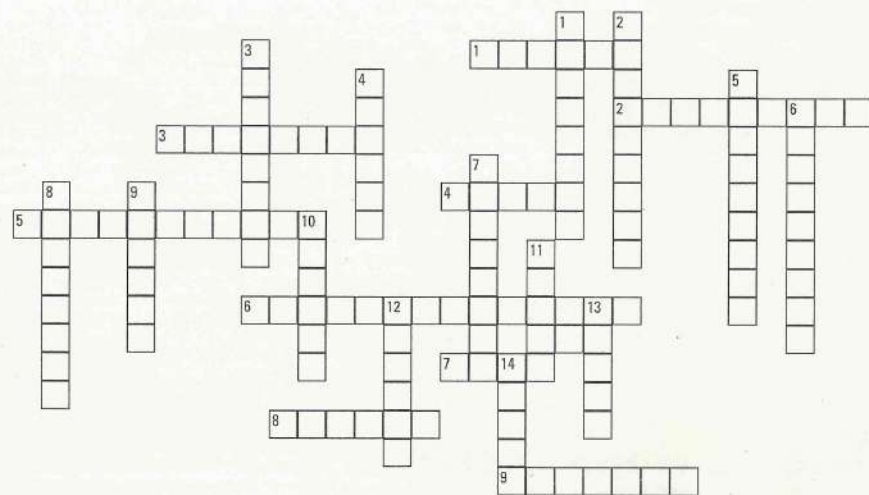
Konkursa noteikumi:

Lasot «Salacas Vārdu», iegūmē faktus un ieraksti tos dotajās krustvārdu miklas ailēs. Krustvārdu miklas tiks veidotas tikai no faktiem un vārdiem, par kuriem runā «Salacas Vārds». Esi uzmanīgs! Iegādājies katru izdoto avīzi, jo visās miklās tiks prasīti fakti no visām avīzītēm.

Konkursa noslēgums notiks Ziemassvētku numurā, kad tiks paziņoti uzvarētāji un izziņota Jaungada preses balle, kurā notiks apbalvošana un citas jaukas «saviesīgas izrīcības».

Konkursā tiks vērtēti tikai tie, kas būs piedalījušies visu krustvārdu miklu risināšanā!

Labu veiksmi!

Līmeniski: 1. Mazsalacas vidusskolas skolotāja, kura rakstījusi gan 1., gan 2. «Salacas Vārda» numurā. 2. Ata Slokas novēlējums mazsalaciešiem. 3. Ata Slokas miniatūra. 4. Cik Pēteru ir Vecates pagastā? 5. Kas mākslinieciški noformējis informatīvo biļetenu «Skaņkalnes Vēstis»? 6. Kādas mūzikas autora autogrāfs iegravēts Adama Ores kapakmenī? 7. Cik ilgs laiks pagājis, kopš privatizēta kādreizējā Mazsalacas pajūgu rūpnīca? 8. Kurš gads pēc kārtas rit k/s «Lauksalaca»? 9. Kāda problēma šogad Vecatē visaktuālākā?

Stateniski: 1. Dzejnieks, kurš vadīja «Salacas pasaku» konkursa žūriju. 2. Dzejnieks, kura darbi izmantoti 1. «Salacas Vārda» numurā. 3. Kā tagad sauc kādreizējo Mazsalacas pajūgu rūpnīcu? 4. Cik

klases šogad svinēja savu izlaidumu Mazsalacas vidusskolā? 5. Pagasts, par kuru runā «Salacas Vārds». 6. Mazsalacas pirmais ārsts, kurš atdusas Mazsalacas kapsētā. 7. Ciems Palestīnā, ap kuru saistās daudz Jēzus Kristus dzīves notikumu. 8. Kā sauca kolhoza «Ziemeļi» avīzes izdevēju līdz 1992. g.? 9. Cik reizes gadā (no 1994. g.) informatīvais biļetens «Skaņkalnes Vēstis» dodas pie Skaņkalnes pagasta iedzīvotājiem? 10. Mācītājs, kurš iesvētījis Mazsalacas kapsētu. 11. Kā bērniņā saukts Jānis Apsītis — Ata Slokas bērniņas draugs? 12. Kāds jauns augs caur k/s «Lauksalaca» ienāk mūsu pusē? 13. Vārds vecākajam, Mazsalacas kapsētā apglabātajam, saimniekam. 14. Viens no vārdiem, kādu vecāki devuši saviem bērniem Mazsalacā.

Vārds, uzvārds _____

Adrese, tel. _____

Vēlos savu sludinājumu ievietot «Salacas Vārdā»

***** SLUDINĀJUMI *****

Ramatā, pie bijušās Liču skolas, ļoti skaistā, skanīgā vietā notiks **KONCERTS**. Tajā piedalīsies Latvijā un tālu aiz tās robežām zināmi kolektīvi — «Dzeguzīte» un «Dzintariņš». Klavieru pavadījumu spēlēs Raimonds Pauls. Šī vieta ir Raimonda Paula lauku īpašums. **Koncerts paredzēts 17. augustā**, un tas tiek solīts bez maksas.

●●●●●
Firma «LATVIJAS ŠKIRNES SĒKLAS» zemniekiem piedāvā baltkrievu TRITIKĀLES šķirni «Dar Belorusijā». Ja kādam par šo kultūru ir interese, zvanīt pa telefonu 21855 aicina rajona lauksaimniecības departamenta galvenā agronome I. Reliņa.

●●●●●
SIA «ŠTELLERS» (tel. 51263)
1) sniedz gatera pakalpojumus:
✓ sazāģē zāģbaļķus jebkurā sortimentā — 1 m³ Ls 4,33,
✓ izgatavo grīdas, apšuvuma u. c. dēļus, brusas no pasūtītāja materiāla.

Samaksu varat veikt arī ar zāģbaļķiem; 2) pārdod vai iznomā noliktavas ēkas (276 m²) Mazsalacā, Baznīcas ielā 28. Ir trīs-fāzu elektrība, asfaltēts laukums, aiz sētas, var pieslēgt pie ūdensvada un kanalizācijas. Var izmantot arī remontdarbiem vai zāģētavas ierīkošanai; 3) pārdod siltinātu nepabeigtu angāru (670 m²); 4) pārdod mikroautobusu RAF.

●●●●●
▲ Valmierā diennakts uzticības telefons — 33644. Pārmaiņus atbild Ināra un Indulis.

●●●●●
Draudzīgs dāvinājums.
Maza, melna vilku suņu sugas meitenīte gaida sev mīļu saimnieku. Zvanīt — 52864, 51357 vakaros.

●●●●●
Iepazīšanās sludinājums.
Nopietnos nolūkos iepazīšos ar sievieti (25 — 40 g.). Pats: Skorpions (34, 180), ar vispusejām interesēm, bet ļoti vientuļš. Uldis Jurušs
LV-5400, Lielā ielā 13 — 56, Daugavpils